

Kerdoelen bewegen en sport

SLO heeft in opdracht van OCW voor het leergebied bewegen en sport kerndoelen voor twee sectoren ontwikkeld: een set voor het primair onderwijs (po) en een set voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs (vo). De kerndoelen gelden eveneens voor leerlingen in het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs. In dit artikel staat eerst een korte toelichting met aansluitend het wettelijk kader: de karakteristiek en de kerndoelen voor bewegen en sport. | Redactie

Toelichting

De kerndoelen zijn nu opgeleverd aan OCW in de definitieve vorm: een eindproduct van een volledig doorlopen ontwikkelingsfase, inclusief een beproeving in de onderwijspraktijk. Zolang de kerndoelen nog niet zijn vastgesteld in wet- en regelgeving is de status nog 'concept'. Formeel zijn het nog 'definitieve conceptkerndoelen'. Voor de leesbaarheid hanteren we de term 'kerndoelen'.

De karakteristiek beschrijft wat het leergebied kenmerkt, wat de positie van het leergebied is in het po/so en de onderbouw v(s)o en hoe het leergebied samenhangt met andere leergebieden en de bovenbouw vo. De karakteristiek bestaat uit drie paragrafen: kenmerken van het leergebied, samenhang binnen het leergebied, samenhang met andere leergebieden.

Een kerndoel bestaat uit een kernzin, een doelzin en een uitwerking 'Het gaat hierbij om'. Dit geheel vormt het wettelijke kerndoel. Daarnaast heeft SLO voorbeelden ontwikkeld onder de titel: 'te denken valt aan'. Deze illustraties zijn geen onderdeel van de wettelijke opdracht, maar helpen om beter te begrijpen wat er van de school wordt verwacht. Aan het eind van dit artikel vind je een QR-code en hyperlink naar de illustraties.

Karakteristiek kerndoelen bewegen en sport

Kenmerken van het leergebied bewegen en sport

In dit leergebied oriënteren leerlingen zich op uiteenlopende beweeg- en sportculturen en verwerven daartoe vaardigheden, houdingen en kennis. Het leergebied draagt bij aan een blijvende, perspectiefrijke, zelfstandige en verantwoorde deelname van leerlingen aan bewegen en sport. Leerlingen worden beweegvaardig binnen een breed scala aan beweegactiviteiten en doen kennis op over bewegen en de uiteenlopende contexten waarin beweegactiviteiten plaatsvinden. Ze onderzoeken wat bewegen voor hen betekent. Ze regelen het bewegen, handelen respectvol en nemen verantwoordelijkheid voor elkaar tijdens het samen bewegen. Leerlingen hebben uiteenlopende achtergronden en mogelijkheden op het gebied van bewegen en sport. Dit vraagt om onderwijs waarin ze succesvol en binnen hun eigen mogelijkheid deelnemen aan bewegen. Een rijke beweegomgeving stimuleert de beweegontwikkeling van leerlingen.

Het uitgangspunt van het onderwijs in bewegen en sport is dat leerlingen hun bewegingsrepertoire uitbreiden door activiteiten binnen uiteenlopende beweegthema's uit te voeren. Beter leren bewegen vraagt van leerlingen dat ze de beweeguitdaging aangaan tijdens het deelnemen aan bewegen. Ze doorlopen verschillende leerfasen en begrijpen de bedoeling van een beweegactiviteit. Ze stemmen beweegactiviteiten af op hun

eigen mogelijkheden en ontwikkelen daarmee eigenaarschap in het leren bewegen.

Deelnemen aan beweegactiviteiten stelt leerlingen ook de vraag hoe je met elkaar omgaat en welke verantwoordelijkheid je daarin hebt. Leerlingen zijn tijdens het bewegen met elkaar in interactie, ontwikkelen sociale vaardigheden en werken samen. Daarnaast doen ze ervaring op met het gezamenlijk regelen van beweegactiviteiten met het oog op zelfstandige deelname aan bewegen en sport. Leerlingen worden bewuster van de waarden en normen rondom bewegen en sporten in verschillende contexten en hoe daarin te handelen.

Leerlingen onderzoeken welke betekenis bewegen voor hen heeft en hoe ze zich verhouden tot anderen en tot uiteenlopende beweegcontexten. Ze ontwikkelen inzicht in verschillende contexten van beweegactiviteiten. Leerlingen verkennen de invloed van bewegen op hun gezondheid en welbevinden. Ze ontdekken wat bij hen past en de rol van anderen. Ze denken na over hoe ze willen bewegen.

Samenhang binnen het leergebied bewegen en sport

Het leren deelnemen aan bewegen is een proces waarin uiteenlopende vaardigheden, houdingen en kennis in samenhang aan bod komen. Zowel in het po/so als in het v(s)o zijn betekenisvolle onderwijsleersituaties gericht op de samenhang tussen leren bewegen, samen bewegen en betrokken bewegen.

In het po/so staat vanaf de kleuterleeftijd de ontwikkeling van een veelzijdige beweegvaardigheid centraal. De ontwikkeling van beweegvaardigheid van leerlingen gaat hand in hand met de motorische ontwikkeling. Binnen dezelfde beweegthema's kunnen leerlingen steeds complexere beweegactiviteiten uitvoeren. De kennis van achterliggende principes neemt toe

en daarmee de mogelijkheid om aan steeds complexere activiteiten deel te nemen. Leerlingen worden zich steeds bewuster van hun omgeving en kunnen zichzelf daarin plaatsen. De aandacht neemt toe voor hoe je met elkaar omgaat tijdens het bewegen en hoe je beweegactiviteiten met elkaar regelt.

In het v(s)o worden leerlingen zich steeds meer bewust van hun sociale omgeving en wordt de relatie met leeftijdsgenoten belangrijker om hun eigen positie te bepalen. Dat geldt ook voor het deelnemen aan beweegactiviteiten. Verschillen in beweegvaardigheden, beweeginteresses en beweegachtergronden komen sterker naar voren en bepalen in toenemende mate de sociale dynamiek in de klas. Het wordt steeds belangrijker dat leerlingen omgaan met deze diversiteit, zodat elke leerling de ruimte heeft om deel te nemen en zich te ontwikkelen. De verhouding tot en de motivatie voor bewegen en sport verandert. Leerlingen geven een nieuwe invulling aan hoe ze bewegen en sporten waarderen.

In de bovenbouw van het v(s)o zijn leerlingen zich meer bewust van wie ze zijn en waar hun kwaliteiten en voorkeuren liggen. Leerlingen oriënteren zich op en verdiepen zich verder in beweegactiviteiten die aansluiten bij hun eigen beweegmotieven en de pluriforme beweeg- en sportcultuur. In het keuzevak ontwikkelen leerlingen zich verder in het begeleiden, organiseren en ontwerpen van beweegactiviteiten voor anderen. Ze vergroten hun kennis van gezond beweeggedrag en de maatschappelijke waarde en betekenis van bewegen en sport.

Samenhang tussen de leergebieden

Bewegen en sport heeft raakvlakken met andere leergebieden. In het samen bewegen wordt de samenhang met Nederlands zichtbaar: leerlingen dragen bij aan sociale interacties, geven elkaar feedback en maken afspraken. Ook in het betekenis geven speelt taal een rol in het verwoorden en bespreken van ervaringen en belevingen en in hun reflectie op hun eigen ontwikkeling als beweger.

Overzicht kerndoelen bewegen en sport

In onderstaand overzicht zijn de inhoud van de kerndoelen voor po en onderbouw vo afzonderlijk genummerd. De kerndoelen die inhoudelijk samenhangen, staan op dezelfde hoogte. Zo wordt een belangrijk deel van de doorlopende leerlijn zichtbaar.

Overzicht van kerndoelen bewegen en sport

Primair Onderwijs Speciaal onderwijs		Voortgezet onderwijs Voortgezet speciaal onderwijs	
Domein: leren bewegen			
38	De leerling ontwikkelt zich in het bewegen. A. Deelnemen aan bewegen B. Verbeteren beweegvaardigheid C. Beweegactiviteit passend maken	43	De leerling ontwikkelt zich in het bewegen. A. Deelnemen aan bewegen B. Verbeteren beweegvaardigheid C. Beweegactiviteit passend maken
Domein: samen bewegen			
39	De leerling beweegt samen met anderen. A. Bewegen met anderen B. Bewegen regelen	44	De leerling beweegt samen met anderen. A. Bewegen met anderen B. Bewegen regelen
Domein: betrokken bewegen			
40	De leerling geeft betekenis aan bewegen. A. Oriënteren op beweegcontexten B. Beweegidentiteit ontwikkelen	45	De leerling geeft betekenis aan bewegen. A. Oriënteren op beweegcontexten B. Beweegidentiteit ontwikkelen

Domein: leren bewegen

Kerndoel 38/43

De leerling ontwikkelt zich in het bewegen.

Doelzin:		Het gaat hierbij om:
A	De leerling neemt deel aan beweegactiviteiten in uiteenlopende beweegthema's.	<ul style="list-style-type: none"> • balanceren, bewegen op muziek, doelspelen, draaien, hardlopen, intensief bewegen, jongleren, klimmen, springen, stoeien en treffen, terugslagspelen, tikspelen, wegsporten en mikken, zwaaien.
B	De leerling verbetert de beweegvaardigheid.	<ul style="list-style-type: none"> • aangaan van beweeguitdagingen; • zoeken naar oplossingen wanneer het bewegen niet regelmatig lukt; • controle houden wanneer het bewegen regelmatig lukt; • experimenteren met complexere beweegactiviteiten; • inzicht tonen in de bedoeling en uitvoering van beweegactiviteiten.
C	De leerling stemt beweegactiviteiten af op de eigen mogelijkheden.	<ul style="list-style-type: none"> • inschatten van de eigen mogelijkheden in relatie tot de complexiteit van de beweegactiviteit; • kiezen voor gepaste complexiteit van de opdracht binnen de beweegactiviteit; • meebeslissen over de inrichting van de beweegactiviteit; • aanpassen van de beweegactiviteit met betrekking tot ruimte, materiaal, regels en leerhulp.

Rekenen en wiskunde komt naar voren in beweegthema's als hardlopen, wegspelen en springen, waarin leerlingen afstanden en tijden kunnen inschatten, meten en vergelijken.

Beweegsituaties waar leerlingen aan deelnemen zijn een oefenplaats voor de samenleving, waarin leerlingen burgerschapsvaardigheden toepassen rondom samenwerken,

omgaan met diversiteit en inspraak en besluitvorming. Ze regelen het bewegen in de gymles zodanig dat alle leerlingen gelijke kansen hebben om deel te nemen en zich te ontwikkelen. Daarbij nemen ze verantwoordelijkheid voor zichzelf en de ander en handelen respectvol. Op de achtergrond spelen ervaringen van leerlingen met bewegen en

sporten in andere contexten een rol. In al deze verschillende contexten is omgaan met diversiteit en besluitvorming belangrijk.

Leerlingen hebben de mogelijkheid om digitale technologie toe te passen voor de monitoring en stimulering van gezond beweeggedrag en het reflecteren op bewegen.

De leergebieden mens en natuur en bewegen en sport vullen elkaar aan op het thema gezondheid. Bij mens en natuur doen leerlingen kennis op over de werking van het lichaam en de invloed van beweging op lichamelijke en mentale gezondheid. Bij bewegen en sport nemen leerlingen deel aan activiteiten met verschillende intensiteit en ervaren wat inspanning en ontspanning met het lichaam doet. Ze verkennen hoe bewegen en sporten het gevoel van welbevinden kan beïnvloeden. ●

Scan of klik [hier](#) naar definitieve conceptkerndoelen bewegen en sport inclusief toelichtingsdocument

Scan of klik [hier](#) naar de illustraties of voorbeelden van het leergebied bewegen en sport

Domein: samen bewegen

Kerndoel 39/44		
De leerling beweegt samen met anderen.		
Doelzin:	Het gaat hierbij om:	
A	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor het samen deelnemen aan beweegactiviteiten.	<ul style="list-style-type: none"> • bijdragen aan een sociaal en fysiek veilige leeromgeving; • constructief bijdragen aan sociale interacties in een groep of team; • omgaan met mogelijkheden, gedrag, opvattingen en beleving van de ander; • afstemmen van het eigen handelen op de beweegcontext; • accepteren van regels en uitkomsten.
B	De leerling regelt beweegactiviteiten.	<ul style="list-style-type: none"> • arrangeren van de beweegomgeving: op- en afbouwen, herstellen en aanpassen; • assisteren bij beweegactiviteiten: verzorgen, beveiligen en coachen; • afspreken van regels: uitleggen, controleren en afstemmen.

Domein: betrokken bewegen

Kerndoel 40/45		
De leerling geeft betekenis aan bewegen.		
Doelzin:	Het gaat hierbij om:	
A	De leerling oriënteert zich op beweegcontexten.	<ul style="list-style-type: none"> • herkennen van verschillende beweegactiviteiten; • verkennen van diverse beweegomgevingen en organisatievormen; • onderscheiden van verschillende doelgroepen aan beweegactiviteiten; • herkennen van verschillende motieven en doelen om deel te nemen aan bewegen en sporten; • verkennen van de relatie tussen bewegen en welbevinden.
B	De leerling onderzoekt welke vormen van bewegen passen bij eigen voorkeuren.	<ul style="list-style-type: none"> • verwoorden welke ervaringen en welke beleving bewegen oproept; • vergelijken van eigen interesses, kwaliteiten en motieven met die van de anderen; • uitleggen hoe ervaringen worden beïnvloed door de beweegcontext; • reflecteren op de eigen ontwikkeling in het bewegen; • kiezen van beweegactiviteiten in verschillende contexten.

Bron

SLO (2025). Definitieve conceptkerndoelen bewegen en sport. SLO. Verkregen op 8 februari 2026, van *Definitieve conceptkerndoelen bewegen en sport - SLO*

Kernwoorden

conceptkerndoelen bewegen en sport